הונגש באמצעות
המרכז להנגשת מידע של
עמותת נגישות ישראל (ע"ר)

תוכן עניינים:

כללי 1

מטרת הביקורת 1

שיטת הביקורת 1

הבסיס החוקי 2

סקירה ונתוני רקע 3

יעוד ומאפייני הפעילות

תפיסת הפעלה ונהלים 6

תכנית עבודה שנתית 9

כח אדם

כח אדם מערך היישובים במג"ב 10

כח אדם אח"מ מג"ב והימ"רים 11

פעילות האג"מ

מפקדות כפריות 12

הפעלת המש"קים ומתנדבים במערך היישובים 14

שיחת קב"טים מועצות אזוריות 26

פעילות האח"מ

פעילות בתחום החקירות 27

פעילות בתחום המודיעין 31

ימ"רים במג"ב: ימ"ר ארז צפון; ימ"ר דקל דרום 32

תפיסה ואחסון מוצגים 36

המלצות 37

נספחים 39

כללי

1. על פי תוכנית העבודה השנתית של אגף הביקורת במשרד לביטחון הפנים, נערכה ביקורת בנושא טיפול מ״י בפשיעה החקלאית.
2. הביקורת נערכה במהלך החודשים אפריל - יולי 2021 על ידי יחידת הביקורת באגף הביקורת במשרד לביטחון הפנים.
3. הביקורת התמקדה בתחום הפשיעה החקלאית בלבד ולא עסקה בפשיעה הכוללת במגזר הכפרי.

מטרת הביקורת

4. בחינת אופן טיפול מ״י בעבירות הפשיעה החקלאית.

שיטת הביקורת

5. עיון במסמכים, הנחיות, סיכומי דיון ומצגות.
6. קבלה ו/או הפקת נתונים ממערכות המחשוב המשטרתיות וניתוחם.
7. <u>מפגשים ושיחות</u>:

א. המפקח הכללי של משטרת ישראל – [redacted] בתאריך 19.7.2021.

ב. <u>מטא״ר</u>: מחלקת אסטרטגיה - [redacted] בתאריך 6.4.2021.

ג. <u>מג״ב</u>:

1) מפקד מג״ב, [redacted] בתאריך 13.6.2021.
2) ס׳ מפקד מג״ב, [redacted] בתאריך 7.6.2021.
3) רמ״ח מבצעים והדרכה, [redacted] בתאריך 25.4.2021.
4) רמ״ח יישובים ומתנדבים, [redacted] בתאריך 7.4.2021.
5) ר׳ ענף יישובים, [redacted] בתאריך 12.4.2021.
6) רע״ן מתנדבים מג״ב, [redacted] בתאריך 7.6.2021.

<u>אח״מ מג״ב</u>:

7) ק׳ אח״מ מג״ב, [redacted] בתאריך 7.4.2021.
8) ר׳ ענף חקירות, [redacted] בתאריך 19.4.2021.
9) ר׳ ענף מודיעין, [redacted] בתאריך 25.4.2021
10) ר׳ ענף אמצעים, [redacted] בתאריך 25.4.2021

ד. <u>ביקורת שטח</u>:

1) <u>מחוז מרכז</u>: ביקור במשל״ט מחוזי בתאריך 6.5.2021 וקבלת סקירה על תהליך הטיפול באירועי מוקד, בהשתתפות: רע״ן מבצעים מחוז מרכז [redacted]; מ״מ מפקד משל״ט [redacted]; קמב״ץ מג״ב מרכז [redacted]; מ׳ מצודה מג״ב מרכז [redacted].
2) <u>מפקדת מג״ב צפון</u>: בתאריך 10.5.2021 - מפקד מג״ב צפון, [redacted]; סגן מפקד מג״ב צפון, [redacted]; ק׳ אג״מ מג״ב צפון, סנ״צ; ק׳ יישובים מג״ב צפון, [redacted]; מפקד כפרית עמקים, [redacted]; ק׳ ישובים מרחב עמקים, [redacted]; מחב״ל גלבוע, [redacted]; מב״ס גלבוע, [redacted]; מב״ס ״השומר החדש״, [redacted]; מש״ק מועצה אזורית, גלבוע [redacted]

[redacted]; מש"ק אשכול מולדת, [redacted]; מש"ק אשכול גן נר, [redacted].

3) ימ"ר ארז צפון: בתאריך 1.6.2021 - מפקד ימ"ר ארז, [redacted]; רמ"ח מודיעין [redacted]; רמ"ח בילוש [redacted]; רמ"ח חקירות רפ"ק [redacted]; ר' דסק הערכה [redacted]; דסקאית מחת"כ [redacted] קמב"צ [redacted]; נציגי הבילוש.

4) שיחה עם קב"טים מהמועצות האזוריות: בתאריך 2.6.2021 כדלקמן: קב"ט מרכז השלטון האיזורי - [redacted]; מרחב צפון: [redacted] - קב"ט מגידו, [redacted] - קב"ט משגב, [redacted] - קב"ט עמק יזרעאל; מרחב דרום: [redacted] - קב"ט רמת נגב, [redacted] - קב"ט חוף אשקלון; מרחב מרכז: [redacted] - קב"ט גזר, [redacted] - קב"ט שדות דן, [redacted] - קב"ט חוף השרון; מטה יהודה - [redacted] - קב"ט מטה יהודה.

5) פגישה עם מפקדי תחנות משטרה: מחוז צפון: מת"ח תחנת עפולה [redacted]; מחוז מרכז: מת"ח תחנת שדות [redacted]; מחוז חוף: מת"ח זכרון יעקב [redacted]; מחוז דרום: מת"ח שדרות [redacted].

6) מפקדת מג"ב דרום: בתאריך 24.6.2021 מת"ח שדרות, [redacted]; מחב"ל חוף אשקלון ושער הנגב [redacted]; מ' מש"ק שער הנגב [redacted] מב"ס יואב [redacted]; מב"ס שער הנגב [redacted]; מש"ק אשכול [redacted]; מש"ק אשכול שער הנגב [redacted]; מש"ק אשכול [redacted]; מש"ק מועצה לכיש [redacted]; מש"ק בטחוני אמציה [redacted]. קב"ט מוא"ז חוף אשקלון [redacted] שיחה עם ס' מפקד מג"ב דרום [redacted] בתאריך 11.7.2021 וס' ק' יישובים [redacted].

7) ימ"ר דקל דרום: בתאריך 7.7.2021 - מ' ימ"ר דקל [redacted] ונציגי הבילוש.

8. טיוטת דוח ביקורת הופצה בתאריך 27 ביולי 2021 והתייחסות משטרת ישראל התקבלה בתאריך 13 בספטמבר 2021 .

הבסיס החוקי

9. חוק העונשין, התשל"ז 1977.

10. פקודת המשטרה (נוסח חדש), התשל"א – 1971

[redacted]

13. [redacted]

15. פק"א מס' 11/12 ארגון משמר הגבול מתאריך 20.6.2012 סימוכין 38895712.

16. פק״א מס׳ 7/18 – רה ארגון אח״מ מג״ב מתאריך 3.6.2018 סימוכין 41153818.

ממצאי הביקורת

סקירה ונתוני רקע

17. במדינת ישראל 2.9 מיליון דונם שטח חקלאי הכוללים גידולי שדה וירקות, מטעים, פרדסים ובריכות דגים וזאת בנוסף ל-1.6 מיליון דונם שטחי מרעה. סך התפוקה החקלאית במדינת ישראל עמד בשנת 2019 על 30.9 מיליארד ש״ח, כשסך התוצר המקומי עמד על 11.8 מיליארד ש״ח[1].

18. בשנת 2017 עמד מספר המשקים החקלאיים הפעילים על 17,338. רוב המשקים היו במושבי עובדים (10,780) 4,468 משקים במגזר הערבי 1,782 משקים פרטיים מחוץ למושבים ו- 308 בקיבוצים ומושבים שיתופיים[2].

19. החקלאות בישראל מספקת לתושבי המדינה את מרבית התוצרת הטריה ולשווקי היצוא מגוון תוצרת חקלאית. לחקלאות בישראל חשיבות רבה מעבר לייצור המזון בתועלות ובערכים ציבוריים כגון שמירת שטחים פתוחים וריאות ירוקות, תרומות נופיות וסביבתיות, עוגן להתיישבות באזורי ספר ולהחזקה ושמירת אדמות המדינה, סיפוק מקורות תעסוקה באופן ישיר ועקיף.

20. הפשיעה במגזר הכפרי מתאפיינת, בנוסף לעבירות הקיימות במגזר העירוני, בפשיעה החקלאית הכוללת עבירות כגון: גניבה או השחתה של תוצרת חקלאית, ציוד חקלאי ואמצעי יצור, גניבת בעלי חיים והברחתם בתוך ישראל או לשטחי הרשות הפלסטינית, הצתת ציוד ושטחים חקלאיים ועוד[3].

21. הפשיעה החקלאית קלה לביצוע מאחר והיא מתרחשת באזורים דלילי אוכלוסייה ושטחים פתוחים, ללא יכולת לאבטח באופן יעיל את הציוד והתוצרת הנמצאים בשטח, תוך סיכוי נמוך להיתפס וקושי להוכיח בעלות על הטובין והתוצרת הגנובה המפוזרת ונמכרת במהירות בשווקים או בשטחי הרשות הפלסטינית.

22. הנזק הכלכלי הישיר הכולל עלויות מחיר הציוד, תוצרת, בעלי חיים והנזק העקיף הכולל עלויות שיקום נזקים, הוצאות שמירה והפסדים עתידיים הנגרמים כתוצאה מעבירות אלו עומד על כ - 10% מהתוצר הלאומי הגולמי של ענף החקלאות לשנה ומוערך בכ - 1.2 מיליארד ₪ לשנה[4].

---

[1] על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, נתוני שנתון סטטיסטי משרד החקלאות לשנת 2020 – פרק 21.

[2] הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ״מפקד החקלאות הארצית2017- ממצאים ראשוניים״, התפרסם בתאריך 16.1.2020.

[3] ״ פשיעה חקלאית בישראל-נתונים ופעולות למיגורה״, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 15.6.2016.

[4] מסמך דגשים לביקור השר לביטחון פנים ושר החקלאות בגליל העליון סימוכין 07787720 מתאריך 8.11.2020.

23. נזקי הפשיעה במגזר הכפרי, לרבות הפשיעה החקלאית משפיעים מעבר לנזקים הכלכליים הישירים והעקיפים, על תחושת הביטחון של התושבים במגזר הכפרי, חוסר אמון במערכת אכיפת החוק, נטישת אדמות מדינה על ידי החקלאים והשתלטות של גורמים עבריינים, התעללות בבעלי חיים וחשש להתפרצות מחלות.

24. להלן מגמות בתיקי פשיעה חקלאית לסוגיה לשנים 2016-2020. כיווני המגמה סומנו בצבע כחול[5].

סוג הפשיעה	שנת 2016	שנת 2017	שנת 2018	שנת 2019	שנת 2020	ממוצע רב שנתי 2016-2020
גניבה חקלאית אחרת	355	311	315	291	350	0%
היזקים	248	340	281	211	335	13%
גניבת תוצרת חקלאית	211	261	228	169	304	16%
גניבת מקנה ובע"ח	272	245	133	170	144	-11%
גניבת ציוד חקלאי	125	149	152	86	88	-5%
גניבת טרקטור/רכב חקלאי	101	57	46	50	46	-16%
סכום כולל	1,312	1,363	1,155	977	1,267	1%

מניתוח המגמות עלו הממצאים הבאים:

א. בשנים 2016-2017 קיימת עלייה של כ - 4% במספר התיקים המצטבר מ - 1,312 בשנת 2016, ל - 1,363 תיקים בשנת 2017.

ב. בשנים 2017-2019 קיימת **ירידה של כ -30%** במספר התיקים המצטבר מ - 1,363 בשנת 2017, ירידה ל - 1,155 בשנת 2018 ו - 977 תיקים בשנת 2019.

ג. בשנת 2020 שהתאפיינה כשנת הקורונה בהיבטיה השונים קיימת עלייה של כ - 30% במספר התיקים המצטבר בתחום הפשיעה החקלאית בהשוואה לשנת 2019.

תיקוני חקיקה

25. בכדי להתמודד עם תופעת הפשיעה החקלאית והגברת ההרתעה, במהלך השנים 2007-2014 בוצעו תיקוני חקיקה בחוק העונשין שכללו החמרת ענישה בעבירות פשיעה חקלאית ומתן התייחסות ייחודית לסוג פשיעה זה. להלן דוגמאות[6]:

א. בשנת 2007 התקבל תיקון מספר 97 לחוק העונשין, "גניבת ציוד חקלאי ותוצרת חקלאית התשס"ח – 2007". בתיקון זה נוספו לחוק סוגי גניבות חקלאיות: מלבד גניבת בקר ומקנה, גם גניבת ציוד חקלאי וגניבת תוצרת חקלאית.

[5] הנתונים התקבלו במייל מאסטרטגיה אג"ת בתאריך 12.4.2021. הממוצע הרב שנתי משקף את האחוז הממוצע לשינוי בכל השנים.

[6] מסמך פשיעה חקלאית בישראל- נתונים ופעולות למיגורה, מרכז המחקר והמידע כנסת ישראל, 15 יוני 2016

ב. בשנת 2008 נוסף תיקון מספר 98 לחוק העונשין "הגנת בית מגורים, בית עסק ומשק חקלאי מוגדר" סעיף שבו משק חקלאי כולל גם שטח מרעה ושטח המשמש לאחסון ציוד וכלי רכב במשק חקלאי (מכונה "חוק דרומי").

ג. בשנת 2009 התקבל תיקון 101 לחוק העונשין הקובע ענישה על גניבה בנסיבות מיוחדות. בין היתר נקבעה בתיקון זה תוספת לסעיף 384 לחוק הקובע עונש של ארבע שנות מאסר על גניבת "דבר המשמש כלי עבודה או אמצעי להפסקת עבודה או אמצעי להפסקת פרנסתו של אדם ובכלל זה כלים חקלאיים, תוצרת חקלאית, בקר או מקנה ובלבד שערכו של הדבר הנגנב עולה על 1,000 ₪.

ד. בשנת 2014 התקבל תיקון מספר 117 לסעיף 494 לחוק העונשין ובו הוחמרה הענישה משלושה חודשי מאסר לשישה על כניסה לשטח חקלאי. המשמעות של החמרת הענישה על פלישה לשטח חקלאי היא הפיכת עבירה זו מחטא לעוון המשפיעה של מידת החומרה שהמשטרה אמורה לייחס לעבירה.

26. להלן השינויים הארגוניים שבוצעו במג"ב בשנים 2000-2021 בהיבטי תפיסת ההפעלה וייעוד מג"ב בתחום הפשיעה החקלאית[7].

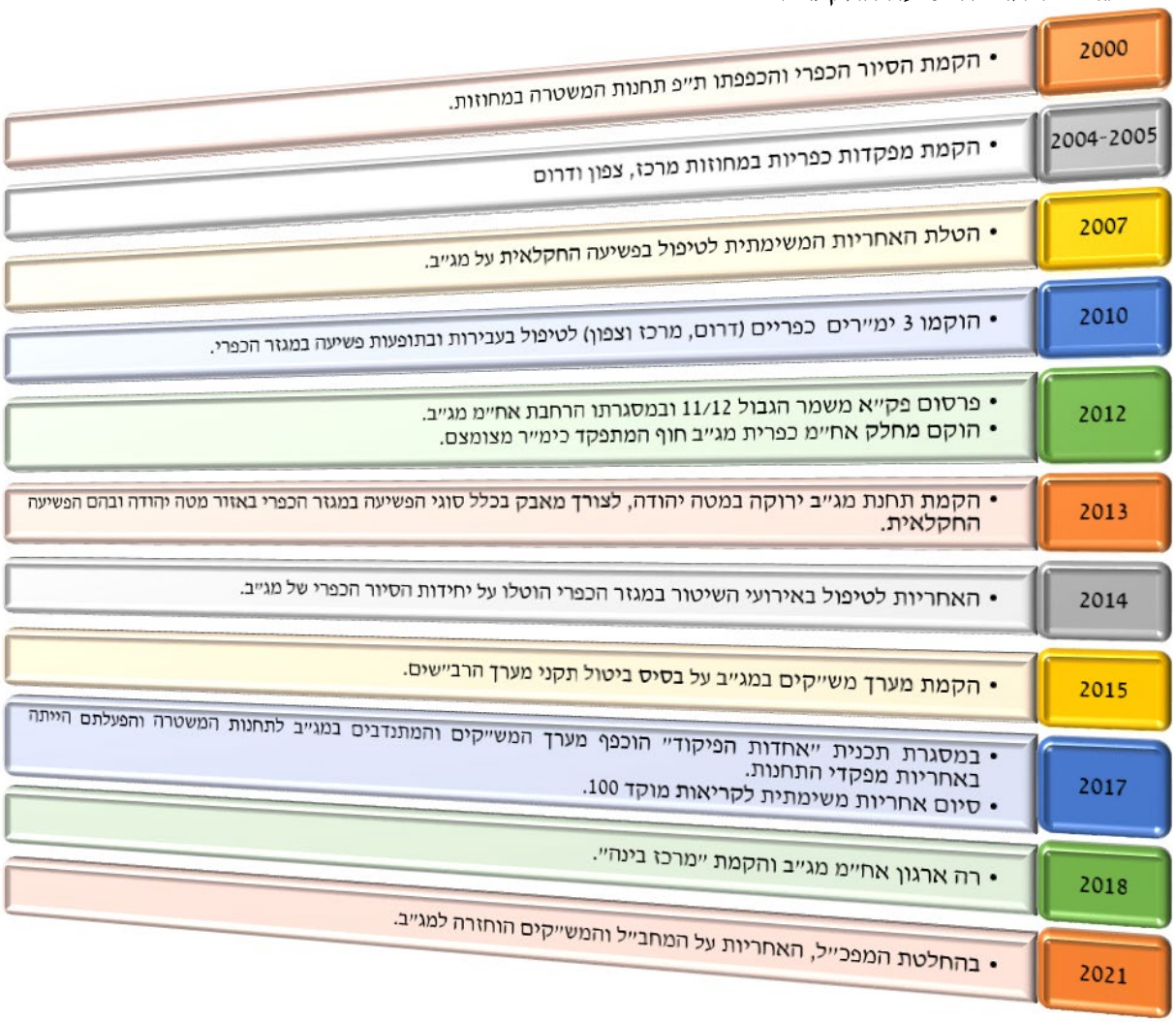

[7] הנתונים נלקחו ממצגת סיכום ר' אג"ת פברואר 2019 ; סיכום שנה"ע מג"ב 2019 ; עבודת מחקר של הכנסת מתאריך 15.6.2016 וסקירה שהועברה לצוות הביקורת על ידי בעלי תפקידים במג"ב.

בתאריך 20.7.2012 מונו במג"ב 7 צוותי עבודה לצורך גיבוש מענה מקצועי לנושאים שונים בעבודת משמר הגבול ובהם גיבוש תפיסת ההפעלה. במסגרת הצגת השינויים הארגוניים שחלו במג"ב צויין כדלקמן: "הנתונים המוצגים מלמדים על **היקף עצום של שינויים ארגוניים** שהתרחשו במשמר הגבול בעשור החולף **ואשר השפיעו על היציבות הארגונית, התקינה, הכשרת הכוחות וההתמקצעות המשימתית של כלל הכוחות והיחידות לטיפול בייעודם**. הגיעה העת למצוא את האיזון הנדרש מול צרכי השטח בכדי להשיג יציבות ארגונית בחיל במסגרת התמודדות מ"י אל מול יעדי הארגון"[8]. לציין כי מהעת בה נכתבו הדברים חלו שינויים ארגוניים נוספים.
מרבית השינויים הארגוניים שצוינו בוצעו על פי החלטות פיקודיות ו/או עקב אילוצים מבצעיים שאינם נתמכים בפקודות ארגון.
השינויים התכופים אינם מאופיינים במגמה אחידה, בעוד שבתחום האח"מ קיימת מגמת התפתחות, לעומת זאת בהפעלת היחידות הכפריות ומערך היישובים לא קיימת מגמה ברורה בהפעלת הכוח. לא נמצאו תהליכי תכנון רב שנתי, ליווי, בקרה, ניתוח משמעויות והפקת לקחים מהשינויים וראייה ארוכת טווח לגבי ייעוד מג"ב ומימוש אחריותו המשימתית בפשיעה החקלאית, באופן המעמיד בספק את ההצדקה לשינויים אלו.

יעוד ומאפייני הפעילות

תפיסת הפעלה ונהלים בהיבטי הפשיעה החקלאית

27. פק"א מס' 11/12 ארגון משמר הגבול (מג"ב) שהתפרסמה בתאריך 20.6.2012 מציינת כי אחד מתפקידי מג"ב הנו [redacted].

[redacted]מסמך לגיבוש תפיסת הפעלת מג"ב[9] מתאריך 20.11.2011 מגדיר כללים ברורים להפעלת יחידות מג"ב מול המחוזות על פי כללים מוסכמים בין המחוזות למג"ב ובין היתר: "[redacted]

29. בשנים שבטרם פרסום הפק"א שצוינה, התרחשו תהליכים שבמסגרתם הוטלה על מג"ב האחריות לטיפול באירועים במגזר הכפרי, כאשר בשנת 2000 הוקם [redacted] לתגובה וטיפול באירועים ובשנים 2005-2004 הוקמו [redacted].
30. בשנת 2007 הוטלה על מג"ב האחריות המשימתית לטיפול בפשיעה החקלאית.
31. בשנת 2010 הוקמו על בסיס [redacted]

[8] מצגת עיקרי תפיסת ההפעלה לאור צוותי העבודה שהוקמו ב 20.7.2012 שנשלחה ע"י ע' ס' מ' מג"ב בתאריך 14.6.2021.
[9] מסמך "תפיסת הפעלה משמר הגבול", סימוכין לשכת מפקד מג"ב8961011 תאריך 20.11.2011.

[redacted]

32. בשנת 2014 נערכה במשרד לביטחון פנים ומג"ב עמ"ט לחיזוק הביטחון האישי ועקרונות הפעלה כוללת במגזר הכפרי, שעיקרי התוכנית היו:

[redacted]

ד. [redacted]

33. העמ"ט כלל בתוכו הקמת מנהלת חקלאית ליצירת סביבה בטוחה על ידי שימוש באמצעים פיסיים וטכנולוגיים והקמת יחידות שיטור מועצתיות על בסיס המודל של יחידות השיטור העירוניות. לציין שמרכיבי התוכנית יושמו במהלך השנים למעט הקמת מנהלת חקלאית ויחידות שיטור מועצתיות. בהתייחסות המשנה למנכ"ל המשרד לביטחון פנים ציין כי המשרד לבט"פ תקצב הקמת שש יחידות שיטור מועצתי בתקציב שנת 2021 ונקבע כי כוח השיטור יורכב משוטרי מג"ב. עוד ציין שהנושא הובא בפני השר לבט"פ הנכנס ונדרש לפנות לקבל הסכמת שרת הפנים בהתאם לחוק[10].

34. החל מחודש אוקטובר 2015 תגברו יחידות מג"ב ובכללן [redacted] את מחוז ירושלים במסגרת תכניות "שומרי החומות" ו"שומרי הבירה" כך שבפועל מימוש האחריות המשימתית למתן מענה לקריאות 100 במגזר הכפרי נפגע כבר בשלב מוקדם של יישומו.

35. בחודש פברואר 2017 במסגרת הצגת תפיסת ההפעלה של מג"ב לר' אג"ת מ"י, **הוצגו הנחיות מפכ"ל מפורום ספ"כ מתאריך 14.11.2016**. במסגרת ההנחיות צוינה [redacted]

[redacted] ההנחיות מהוות שינוי בתפיסת ההפעלה של הכוחות הפועלים במגזר הכפרי. לציין כי בחודש אפריל 2021 החליט המפכ"ל להשיב את הפעלת המשק"ים במגזר הכפרי לאחריות מג"ב.

[redacted]הסטת המפקדות הכפריות לטובת תגבורים ארציים ומחוזיים, הוציאה מהשטח את עיקר הכוחות שעסקו בנוכחות, בולטות ומניעה במגזר הכפרי [redacted]

[redacted]בשנת 2018 פורסמה פק"א "[redacted]

38. לפניית צוות הביקורת, טרם התקבל מסמך תפיסת הפעלה. יחד עם זאת, התקבלו מסמכים המעידים שנערכו עבודות מטה לכתיבת תפיסות הפעלה בשנים 2011 ו - 2017.

39. הנהלים הקיימים אינם מעודכנים בהתאמה לקצב השינויים במבנה היחידות ואופן הפעלתן וחלקם אינם רלוונטיים למציאות הקיימת כגון:

[10] התקבל במייל בתאריך 20.7.2021.

[11] מצגת תפיסת הפעלה במג"ב – הצגה לר' אג"ת פברואר 2017.

[redacted]

ד. [redacted] 6/2015.

ה. בשנים 2017-2021 פעל משרד מג"ב בתחנה ולמרות זאת לא גובש והופץ נוהל הפעלת משרד מג"ב בתחנה [redacted].

[redacted] לציין כי במהלך בתקופת הביקורת מתקיים במג"ב עמ"ט לארגון מחדש של [redacted] מעיון בטיוטת העמ"ט שהוצגה לצוות הביקורת עולה כי לא הוקצה כח נוסף לטיפול בפשיעה חקלאית מעבר לקיים, [redacted]

41. בתאריך 19.7.2021 נערכה פגישה של צוות הביקורת עם מפכ"ל המשטרה רב ניצב [redacted] ובמהלך הפגישה סקר המפכ"ל את השינויים הארגוניים שקרו במג"ב בתום הפשיעה החקלאית וציין את [redacted] כמו כן, הציג המפכ"ל את חזונו בהיבטי הפשיעה החקלאית ובין היתר לקדם הקמת יחידות שיטור מועצתי, חיזוק מערך המתנדבים [redacted].

42. בתאריך 13.6.2021 נערכה פגישה של מבקר המשרד לבט"פ עם מפקד מג"ב [redacted] בהשתתפות ק' אח"מ נצ"מ [redacted] ורמ"ח יישובים ומתנדבים נצ"מ [redacted] בנושא השינויים הארגוניים שנערכו במג"ב במהלך השנים האחרונות והשפיעו על מימוש האחריות של יחידות מג"ב במגזר הכפרי ולהלן התובנות שעלו במהלך השיחה:

א. החל משנת 2014 השיטור הכפרי פועל במשימות מחוזיות ולא במגזר הכפרי.

[redacted] לפני כ- 4 שנים התקבלה החלטה של המפכ"ל הקודם [redacted]

[12] מצגת עמ"ט מרחבים מבצעיים שנשלחה במייל על ידי ק' התיישבות ומרכיבי ביטחון בתאריך 22.6.2021.

[redacted]

ד. מפקד מג"ב ציין שהקצאת המשאבים במגזר הכפרי לא התעצמה במהלך השנים בכ"א [redacted] ולדעתו **נוכחות הכוחות המשטרתיים במגזר הכפרי אינה מספקת.**

ה. במהלך התקופה הנוכחית מבוצעים שינויים ארגוניים במג"ב [redacted] ובימים אלה נכתבת תפיסת הפעלה חדשה התואמת את השינויים, לרבות במגזר הכפרי.

ו. לסיכום, ציין מפקד מג"ב שלתפיסתו מג"ב צריך לקבל אחריות משימתית מלאה על המגזר הכפרי ללא תוספת כ"א ולאפשר להפעיל את הכוחות והמשאבים של מג"ב בפשיעה החקלאית ולא לטובת משימות מחוזיות.

43. צוות הביקורת נפגש במהלך הביקורת עם מפקדי תחנות, מחב"לים ,משקים וקב"טי מועצות אזוריות שעמדתם הנה כי הוצאת מג"ב מהתחנות פגעה בהיכרות של המחב"ל והמש"קים את תמונת הפשיעה באזור ואת יכולתם לתת לה מענה. לעמדתם היה ניתן להשיג תוצאות טובות יותר על ידי הגדרה יותר מדוייקת של תפקידי מערך היישובים בתוך התחנה ומגבלות הפעלתם בזהה לשיטור העירוני וזאת במקום הוצאתם מתחנות המשטרה.

תכנית עבודה שנתית

44. לצוות הביקורת לא הוצגה תכנית עבודה שנתית חילית של מג"ב המציגה יישום של תפיסה כוללת ושילוב מאמצים ללחימה בפשיעה החקלאית[13].

45. צוות ביקורת עיין בתכנית העבודה של [redacted] לשנת 2021 ובכיווני הפעולה של היחידות ולהלן עיקרי הממצאים:

<u>מחלקת יישובים</u>[14]

א. בתכנית העבודה הוגדרו יעדים בחתך תקופות וכיווני פעולה שנגזרו מלקחי שנת 2020 בהיבטי הקורונה ואופי הפעילות, לרבות המענה המשטרתי לפשיעה במגזר הכפרי.

[13] למרות פניית צוות הביקורת ובהמשך לפגישה עם ס' מפקד מג"ב בתאריך 7.6.2021 טרם התקבלה תכנית עבודה מג"ב.

[14] תכנית עבודה מחלקת יישובים נשלחה במייל על ידי ק' התיישבות ומרכיבי ביטחון מג"ב בתאריך 9.5.2021

[redacted]הוגדר גאנט ביקורות מטה בחתך נושאים ומרחבים/ מועצות/ [redacted]

ג. הוגדרו תחומי פעילות ותדירות לביצוע משימות בחתך בעלי תפקידים במערך היישובים כגון: [redacted] ועוד.

ד. בוצע תכנון לימי עיון וביצוע תרגילים מבצעיים לבעלי התפקידים.

<u>אח״מ מג״ב</u>[15]

[redacted]

46. במסגרת הביקורת במג״ב צפון, הוצגו לצוות הביקורת תכניות עבודה של [redacted].

<u>כח אדם בתחום הפשיעה חקלאית</u>

<u>כח אדם מערך היישובים במג״ב</u>

מערך היישובים במגזר הכפרי כולל את התקנים הבאים: [redacted]

47. להלן תקני כ״א מערך היישובים למול המצבה הרישומית והפעילה בחתך מחוזות נכון לתאריך: 23.6.2021[16] פירוט בחתך עיסוק ראה נספח א׳

מס״ד	מרחב מג״ב	תקן	מצבה רישומית	מצבה פעילה	פער במצבה פעילה למול התקן	אחוז איוש מצבה פעילה למול התקן
1	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
2	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
3	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
4	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
5	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]

[15] תכנית העבודה נשלחה במייל על ידי רענ״ח מג״ב בתאריך 19.4.2021.

[16] כפי שהתקבל מקמ״ד חוליית תקינת כח אדם באג״ת מ״י בתאריך 9.6.2021. מסגרות ארגוניות נשלחו לאג״ת על ידי מג״ב, הסבר לפער נלקח מנתוני הדוח בשדה הערה לשוטר המוצב במשרה. <u>ללא משרות סיפוח.</u>

	[redacted]					
6	עסמס ס-ס	ס	ס	ס	ס-	50%
סכום כולל		סס.סמס	סמסס	ס.סמסס	סס.סס-	%סס

קיים פער במצבה הפעילה של [redacted] שוטרים. חלקיות תקן/ איוש הינם משרות המב"סים במערך היישובים. להלן פירוט הפער:

א. <u>מג"ב דרום</u>: 2 מש"קי אשכול ([redacted] 2 מש"ק בטחוני ([redacted] פיקציה - שוטר בסיפוח ליח' כפרית לכיש (ק' מתנדבים); מב"ס ביצרון - חלקיות משרה.

[redacted] <u>מג"ב חוף</u>: מב"ס חוף הכרמל; שוטר בהכשרה; פיקציה - [redacted]

ג. <u>מג"ב מרכז</u>: 2 מב"סים ([redacted] ק' מתנדבים; פיקציה - שוטר בסיפוח ליח' כפרית שפלה ([redacted]).

ד. <u>מג"ב צפון</u>: [redacted]; 2 מש"קי אשכול בהכשרה ([redacted] שוטר בהכשרה (מב"ס משגב); שוטר בחופשת פרישה (מ' מש"ק כפר תבור); שוטר בחל"ת ([redacted]).

ה. <u>מטה יהודה</u>: [redacted] בהכשרה (מ' חבל יהודה, מש"ק [redacted]; רב"ש צור הדסה.

ו. <u>עוטף ירושלים</u>: שוטר בקורס (מב"ס ענתות).

[redacted]

49. [redacted]

[redacted] ק' חינוך)[18].

[redacted] מעיון בנתוני תקינה שנשלחו על ידי אג"ת מ"י נמצאו תקני כ"א **הפועלים** [redacted]

[17] דוח שהתקבל מקמ"ד חוליית תקינת כח אדם באג"ת מ"י בתאריך 23.6.2021 .

[18] תפקיד ק' חינוך נבדק במייל למול פרטי השוטר המאייש את המשרה.

[redacted]

לדעת הביקורת נדרש להסדיר את פריסת תקני מערך היישובים בהתאמה לשינויים הארגוניים שנעשו במג״ב.

<u>כח אדם אח״מ מג״ב והימ״רים</u>

[redacted]

מרחב	תקן	מצבה רישומית	מצבה פעילה	פער במצבה פעילה למול התקן	אחוז איוש מצבה פעילה למול התקן
[redacted]					

*נתוני המצבה הפעילה אינו כולל **36 משרות סיפוח ללא תקן** בהן משובצים שוטרים כמפורט:

[redacted]

[19] מסמך אח״מ/ רה ארגון מג״ב בראי עמ״ט הרצף המודיעיני מתאריך 29.9.2016 סימוכין 104915416.

[20] תקינת כח האדם נבחנה למול פק״א אח״מ מג״ב מתאריך 3.6.2018 סימוכין 41153818 ולמול נתוני אג״ת מ״י. שהתקבלו בתאריך 23.6.2021. הסבר לפער נלקח מנתוני הדוח בשדה הערה למשרה. <u>ללא משרות סיפוח</u>.

[redacted]

ה. [redacted]

[redacted]

בשיחה שערך צוות הביקורת עם מפקד ימ״ר ארז צפון בנושא משרות סיפוח של שוטרי החובה ציין שלאור צפי שחרור גדול של שוטרים, סופחו שוטרים בסדיר למשרות אלה בכדי לבצע הכשרה וחניכה ובכדי לא לפגוע ברצף הפעילות. עם שחרור השוטרים, כח האדם במשרות אלה ישובצו למול התקן שהתפנה. למול זאת [redacted]

54. בתאריך 6 ביולי 2021 צוות הביקורת שוחח עם רע״ן נגדים וחובה מג״ב אודות 42 משרות סיפוח הקיימות כמפורט: [redacted]

הביקורת מבקשת לקבל לידיה את התייחסות מג״ב למשרות הסיפוח כמפורט:

א. רשימה שמית של 42 משרות סיפוח הכוללת: יחידת אם, יחידת סיפוח , תפקיד בפועל, תיאור התפקיד המבצע בפועל ביחידת הסיפוח, תאריך תחילת הסיפוח ומשך זמן סיפוח נכון להיום.

ב. מדוע המסופחים אינם מוצבים למול התקנים הפנויים הקיימים ביחידות אלו?

ג. האם נדרש לבצע ויסות תקנים או הוספת תקנים ביחידות כגון: זקיף במג״ב ימ״ר דרום?

ד. מהו פרק זמן מקסימאלי מאושר לסיפוח ליחידה אחרת?

לדעת הביקורת, משטרת ישראל נדרשת לבצע הסדרה בנושא הצבת כ״א במשרות סיפוח שנפתחו ללא תקן ומשפיעים על המצבה הפעילה של היחידה.

<u>פעילות האג״מ</u>

מפקדות כפריות

[redacted]

[21] [redacted]

א. **טיפול ביעדים ובתופעות בפשיעה החקלאית** כגון: היזק לרכוש, גניבת ציוד, גניבת תוצרת חקלאית, גניבת בע"ח וכלי רכב חקלאיים – באמצעות ביצוע פעילות יזומה.

ב. מניעה וטיפול בתופעת שב"ח במגזר הכפרי.

ג. כח אורגני מיומן כחלק מהמפקדה ייעודית במג"ב.

[redacted]

56. הנהלים בעת פרסומם לא שיקפו את מציאות הפעלת הכפריות בשטח.

57. המבנה ארגוני של מערך היישובים במג"ב כפי שהוצג לצוות הביקורת על ידי מחלקת יישובים בתאריך 7.4.2021:

המבנה הארגוני אינו מבטא את השינויים הארגוניים שבוצעו במג"ב בתחום הפשיעה החקלאית החל משנת 2016. כיום קיימת הפרדה במבנה הארגוני ומערך הכפיפויות בין המפקדה הכפרית למערך היישובים שהוכפף לקצין היישובים.

58. במהלך 20 השנים האחרונות השתנתה מספר פעמים שיטת הפעלת יחידות מג"ב בשטח כפי שפורט לעיל. השינויים בחלקם באו לידי ביטוי בעבודות מטה מסודרות ובפקודות ארגון וחלקם בוצעו על פי החלטות פיקודיות וכתוצאה מאילוצים מבצעיים.

59. שינויים בהיבטי ארגון, כפיפות ותפיסת ההפעלה - [redacted]

[redacted]

החל משנת 2016 משמשים [redacted]

[redacted]

61. [redacted] פועלת כבר מספר שנים כשני אורגנים נפרדים ובמבנה שונה מהמפורט בפק"א[22] ובנהלים שצויינו:

[redacted]

טיפול באירועי 100 במגזר הכפרי:

63. להלן תרשים טיפול באירועי 100 במגזר הכפרי בתקופה שבה האחריות לטיפול באירועי 100 הייתה של המפקדות הכפריות עד לשנת 2016 למול המצב כיום שבו האחריות לטיפול באירועי 100 לתגובה הינה של התחנה הטריטוריאלית:

[22] פק"א מס' 11/12 ארגון משמר הגבול מתאריך 20.6.2012 סימוכין 38895712

[23] שיחה עם רמ"ח מבצעים והדרכה בתאריך 25.4.21.

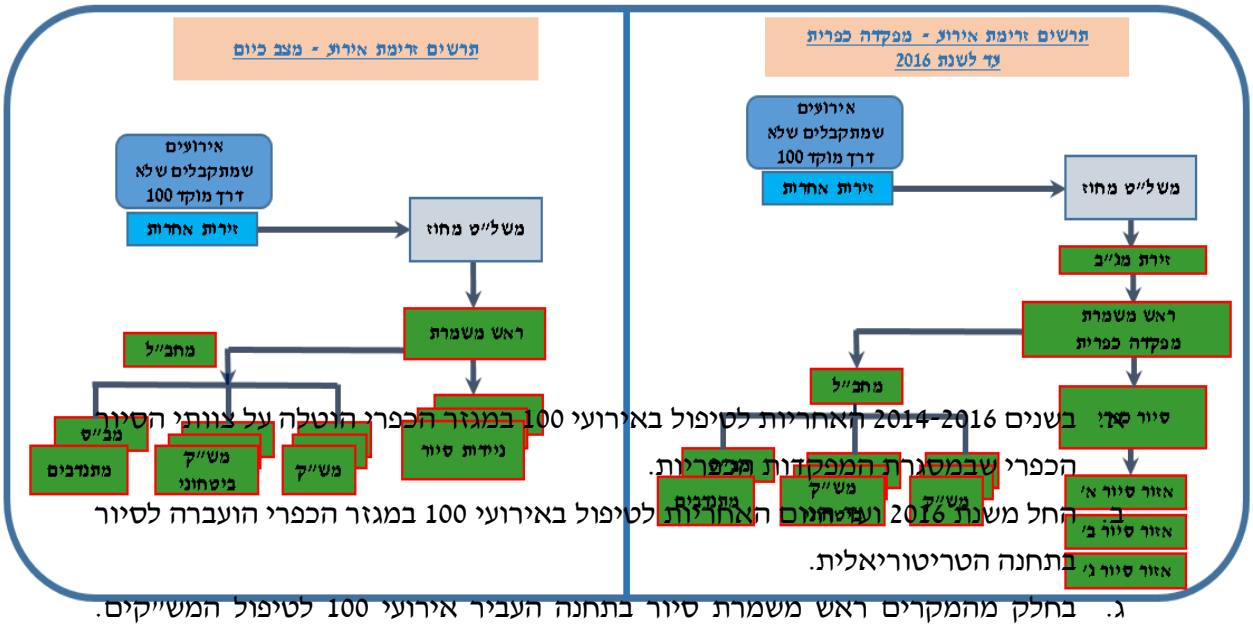

ב. בשנים 2014-2016 האחריות לטיפול באירועי 100 במגזר הכפרי הוטלה על צוותי הסיור הכפרי שבמסגרת המפקדות הכפריות.

ב. החל משנת 2016 ועד היום האחריות לטיפול באירועי 100 במגזר הכפרי הועברה לסיור בתחנה הטריטוריאלית.

ג. בחלק מהמקרים ראש משמרת סיור בתחנה העביר אירועי 100 לטיפול המש"קים. לדברי המת"חים איתם נפגש צוות הביקורת, החל מחודש אפריל 2021, עת הופרדו משרדי מג"ב מהתחנות, פחת באופן ניכר מספר האירועים המועברים למש"קים לטיפול ופחתה היענות המש"קים לטפל באירועים.

ד. לעיתים, לאור קשרי הגומלין במגזר הכפרי, האזרחים מתקשרים ישירות למש"ק או לרב"ש לדווח על אירועים במקום להתקשר למוקד 100.

הפעלת המש"קים ומתנדבים במערך היישובים

64. [redacted] מגדיר את יעוד המש"ק, תפקידיו, בעלי תפקידים והמשימות שהוגדרו להם, תחומי אחריות וממשקים עם מגזרי התחנה והסביבה החיצונית. מרכז השיטור הקהילתי מהווה נקודת הקצה של תחנות המשטרה במערך היישובים. נקודות המש"קים ממוקמות בצמידות למערך היישובי ופועל על פי עקרונות השיטור הקהילתי במ"י ([redacted]) לצורך מתן שירותי משטרה ושיפור תחושת הביטחון האישי של התושבים ואיכות חייהם[24].

65. להלן בעלי התפקידים עיקריים במערך היישובים הפרוסים במגזר הכפרי [25]:

[redacted]

24 [redacted]

25 [redacted]

[redacted]

ד. [redacted] קהילה; סיוע בגיוס והכשרת מתנדבים; אימון והפעלה של כיתות הכוננות ביישוב ועוד.

66. לציין כי הפעלת [redacted] [redacted] [redacted][26].

מערך היישובים מרחב צפון

67. בתאריך 10.5.2021 נפגש צוות הביקורת עם מפקד מג"ב צפון וקציני המטה מערך היישובים, מחב"ל גלבוע, מב"סים, מש"קי מועצה איזורית ומש"קי אשכול. להלן נושאים שהועלו על ידי מ' מג"ב צפון במהלך הסקירה[27]:

א. בתחום המחוז הצפוני קיימים 294 יישובים כפריים המהווים 80% מסך היישובים במחוז.

ב. עבירות המאפיינות את המרחב: גניבת טרקטורים, גניבת צאן ובקר, גניבת בעלי חיים, גניבת תוצרת חקלאית, היזקים ופלישות.

ג. קיימים ממשקי עבודה ויחסי גומלין משותפים למרחב עם גורמים רבים כגון: המשרד לבט"פ, מקרקעי ישראל, ארגוני המגדלים (כוורות, מועצת הלול), ראשי מועצות, רשות העתיקות, קק"ל, רשות הטבע והגנים, סיירת ירוקה ועוד.

ד. מחודש ינואר 2017 הכפריות במרחב הצפוני פועלות בעיקר במגזר הערבי ולא פעלו במגזר הכפרי, למעט מספר חודשים שבהם התרחשו אירועי פשיעה במגזר הכפרי והוגדרו כטרור חקלאי.

ה. בשנים 2010-2019, שבמהלכן [redacted] מהמגזר הכפרי, מגמת העבירות בתחום הפשיעה החקלאית במחוז הצפוני צומצמה באופן משמעותי והייתה בירידה מצטברת של כ - 76%. בשנת 2020 הפשיעה החקלאית הייתה עלייה לאור מאפייני תקופת הקורונה וההגבלות בפעילות [redacted].

[redacted]

[26]

[27] מצגת סקירה והערכת מצב של מ/ מג"ב צפון שהוצגה לצוות הביקורת.

[redacted] מ' מג"ב צפון הציג לצוות הביקורת את תכנית הלחימה בפשיעה החקלאית לשנת 2020 ואת הרעיון המבצעי במסגרת [redacted]

ז. מ' מג"ב צפון ציין את חשיבות הצורך בתיקון חוק העונשין התשע"ח, להפיכת רעייה לא חוקית לעבירת ברירת קנס. לציין כי בדיון מנכ"ל המשרד לבט"פ מתאריך 5.5.2021 בנושא הרחבת האכיפה המנהלית הוצגה מצגת של אג"ת מ"י שבה עבירת כניסה לשטח חקלאי (סעיף 494 לחוק העונשין) נכללת ברשימת העבירות המתוכננות לאכיפה מנהלית באמצעות קנסות.

ח. הפשיעה החקלאית במגזר הערבי, מהווה כ - 28% מסך העבירות החקלאיות בשנת 2021. קיימת מגמת עלייה בפתיחות התושבים הערבים לדווח על עבירות פשיעה חקלאית המבוצעות במגזר הכפרי ומבקש לבחון הקמת מערך מש"קים במגזר הכפרי הערבי כמענה משלים לתחנות מ"י שהוקמו בחברה הערבית ולרתום לנושא את ראשי היישובים.

68. <u>שיחה עם נציגי מערך היישובים מג"ב צפון</u>: צוות הביקורת נפגש עם נציגי מערך היישובים המרחב הצפוני. בפגישה השתתפו: ק' יישובים עמקים [redacted] מחב"ל גלבוע [redacted]; מב"ס גלבוע [redacted]; מש"ק אשכול מולדת [redacted] מש"ק אשכול גן- נר [redacted]; מש"ק מועצה גלבוע [redacted]; מב"ס השומר החדש [redacted]. להלן נושאים שהועלו במסגרת השיחה עם בעלי התפקידים:

א. החל מחודש ינואר 2017 האחריות על המגזר הכפרי מתבססת על מערך המש"קים ביישובים כאשר לכל מש"ק אשכול קיימים 7-15 יישובים בהם ניתן מענה לאזרח.

ב. [redacted].

ג. בתקופה בה מערך היישובים (מחב"ל והמש"קים) היו כפופים לתחנות המשטרה: [redacted]

ד. מסגרת השינוי הארגוני שהחל ברבעון ב' 2021 שבו האחריות למערך היישובים חזר ת"פ מג"ב, נחתמה במרחב צפון אמנה עם תחנת משטרה שבה הוגדרו גבולות הגזרה בטיפול באירועים על פי סל מוגדר, גל שידור לעבודה ונושאים נוספים.

[redacted]באירועי פשיעה חקלאית, [redacted]

[redacted]להלן שגרת עבודת המש"ק: [redacted]

ז. במסגרת פעילות ההסברה ועידוד החקלאים לדווח למשטרה על עבירות פשיעה חקלאית, הופץ לתושבים חומר הסברה בנושא "הסדר מותנה" וזאת על מנת להעלות את המודעות לדווח על העבירות הקטנות כגדולות. לדעת המש"קים נדרש להגביר את ההסברה במדיה. כמו כן, הופצו לחקלאים מנשרים בתקופות בהן קיימת עלייה באירועי הפשיעה כגון: עונת גידולים, תקופת חגים ועוד.

ח. קיימות קבוצות וואצאפ ביישובים בשיתוף המועצה, רכזי ביטחון והרב"שים לצורך עדכונים ודיווחים שוטפים. באתר האינטרנט של המועצה פורסמו דרכי התקשרות מול המש"קים היישוביים בכדי לאפשר פנייה ישירה.

[redacted]במהלך השיחה העלו המש"קים פערים באמצעים כגון: [redacted]

לדעת הביקורת, אי הסדרת התקינה למש"קים במערך היישובים ובהפרדה מהכפריות, בהתאמה למציאות הקיימת, פוגע ביכולת מימוש האחריות המשימתית של הכוחות בשטח.

[redacted]במסגרת תכנית העבודה השנתית במרחב צפון מתקיימת [redacted]

[28] ארגון חברתי שהוקם בשנת 2007 ועוסק בתחום הפשיעה החקלאית

[redacted]

<u>בקרות</u>:

70. צוות הביקורת בחן את ביצוע הביקורות שנערכו בשנים 2020-2021 במערך היישובים ולהלן הממצאים:

א. <u>מטה מג"ב</u> - בתכנית העבודה השנתית לשנים 2020-2021 של מחלקת היישובים נקבע שיש לבצע ביקורים ובקרות ברמת המטה שיבוצעו במערך היישובים במרחבים. להלן הממצאים שעלו:

1) <u>בקרות:</u> בשיחה שערך צוות הביקורת עם ק' התיישבות ומרכיבי הביטחון במג"ב נמסר שבשנת 2020 לא נערכו בקרות לאור הקורונה. יחד עם זאת, הוצגו בקרות מקצועיות ותהליכיות שנערכו בשנת 2019 בכלל מרחבי מג"ב, לרבות מתן ציון ליחידות.

2) בתכנית העבודה לשנים 2020 ו - 2021 של מחלקת יישובים הוגדרה תכנית שנתית בנושאי הפעילות השונים כגון: ביצוע בקרות, ביקורים, כנסים וכדומה. להלן סטטוס עמידה בתכנית הבקרות והביקורים לשנת 2020 וחציון א' שנת 2021 שנשלחו על ידי ק' התיישבות ומרכיבי בטחון במחלקת יישובים[29]:

<u>שנת 2020</u>

מס"ד	נושא בחתך חודשי	חודשי	דו חודשי	חציוני	שנתי	תכנון שנתי	ביצוע שנתי	הערות
1	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	
2	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
3	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
4	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
5	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
6	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
7	**כנס קב"טים ארצי**				X	1	**1**	
8	**כנס שותפויות (בוטל)**			X		2	**0**	מגבלות קורונה

לא קיימת עמידה בחלק מהנושאים שהוגדרו בתכנית העבודה במחלקת יישובים לשנת 2020. לדברי ק' היישובים ורע"ן מתנדבים במג"ב, הדבר נובע לאור מגבלות הקורונה.

<u>שנת 2021</u>

מס"ד	נושא בחתך חודשי	חודשי	דו חודשי	תכנון חציון א'	ביצוע שנתי	הערות
1	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
2	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]

[29] נתוני התכנון והביצוע נשלחו במייל על ידי ק' התיישבות ומרכיבי בטחון בתאריך 4.7.2021. נתוני ביצוע בתחום המתנדבים אומתו למול ע' רע"ן מתנדבים במג"ב.

3					
4					
5					
6					

לא קיימת עמידה בחלק מהנושאים שהוגדרו בתכנית העבודה מחלקת יישובים בחציון א' 2021. לדברי ק' היישובים ורע"ן מתנדבים במג"ב הדבר נובע מפעילות במבצע "שומר החומות" ופער ברכז מתנדבים ואיוש התפקיד בחודש פברואר .

3) כנס שת"פ מערך היישובים: נערך כנס גורמי שותפויות בראשות מפקד מג"ב בתאריך 23.12.2019. **לציין שבשנת 2020 לא נערך כנס שת"פ במערך היישובים**.

[redacted]ברמת מחוז מג"ב - בתכנית העבודה לשנים 2020 ו - 2021 של מחוז צפון הוגדרה על ידי ק' יישובים תכנית בקרות למש"קים והמב"סים בנושאי הפעילות השונים כגון[redacted]

שנת 2020

מס"ד	נושא הפעילות	חודשי	דו חודשי	רבעוני	חציוני	תכנון שנתי	ביצוע שנתי
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

לא קיימת עמידה בחלק מהנושאים שהוגדרו בתכנית העבודה המחוזית לשנת 2020. לדברי ק' היישובים הדבר נובע לאור מגבלות הקורונה בשנת 2020 וביצוע מעקב חודשי על פעילותם ועמידתם ביעדים ומדדים שהוגדרו.

חציון א' שנת 2021:

מס"ד	נושא הפעילות	חודשי	דו חודשי	רבעוני	חציוני	תכנון מצטבר יוני	ביצוע מצטבר יוני
1							
2							

[30] נתוני התכנון נגזרו על מתכנית העבודה ידי צוות הביקורת והעמידה נשלחה על ידי ק' יישובים מרחב עמקים במייל בתאריך 24.6.2021.

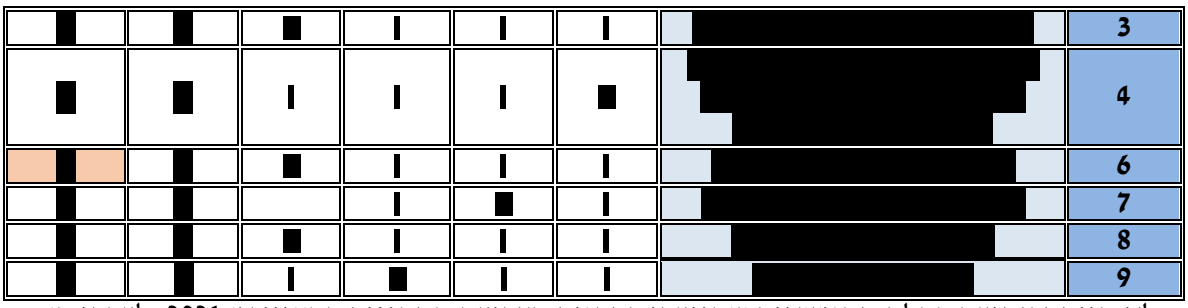

לא קיימת עמידה בחלק מהנושאים שהוגדרו בתכנית העבודה המחוזית בחציון א' 2021. לדברי ק' היישובים מרחב עמקים הדבר נובע מפעילות במפקדה משימתית למשך 3 חודשים (ינואר - מרס 2021) בטובא זנגריה וכן ממבצע "שומר החומות".

מעיון צוות הביקורת בבקרות שנשלחו נמצא שבחלק ניכר מהבקרות לא הוגדר תאריך יעד לתיקון הליקויים שנמצאו ולא נמצא מעקב סדור אחר תיקון הליקויים על ידי היחידות.

72. <u>פגישות ופורום שותפויות</u>:

א. פורום שותפויות: הוצג על ידי ק' יישובים פורום שותפויות עמק יזרעאל שנערך בתאריך 18.4.2021 בהשתתפות מחב"ל עמק יזרעאל, מש"קי אשכול, מב"סים, מש"ק מועצה, פקחי רט"ג, קב"ט מועצה, סיירי מועצה והסיירת הירוקה. במהלך הפגישה ניתנה סקירה בתחום הפשיעה החקלאית על ידי המחב"ל והוצגו נושאים כגון: הצגת תפיסת ההפעלה, מבצעים שבועיים, תכנית העבודה, חיזוק השת"פ והקשר בין הגורמים ועוד.

ב. פגישות עבודה במועצות: הוצגו פגישות עבודה שנערכו על ידי רמ"ג מגדל העמק, ק' היישובים ומת"ח מגדל העמק לבין ראש מועצת מגידו שנערכה בתאריך 12.1.2021 ופגישה עם ראש מועצת עמק יזרעאל שנערכה בתאריך 13.1.2021 בנושא הפשיעה החקלאית שבה הוצגו נושאים כגון: השת"פ וחיזוק הקשר מול גורמי המועצה, תכנית מבצעים שנתית, מניעה מצבית ועוד.

מערך היישובים מרחב דרום

73. בתאריך 24.6.2021 נפגש צוות הביקורת עם נציגי מערך היישובים במרחב הדרומי. בפגישה השתתפו: מחב"ל [redacted] חוף אשקלון ושער הנגב [redacted]; מ' מש"ק שער הנגב [redacted]; מב"ס יואב [redacted]; מב"ס שער הנגב [redacted] מש"ק אשכול [redacted]; מש"ק אשכול שער הנגב [redacted]; מש"ק אשכול [redacted]; מש"ק מועצה לכיש [redacted]; מש"ק בטחוני אמציה [redacted]. בחלק מהפגישה נכחו קב"ט מוא"ז חוף אשקלון אמנון זיו ומת"ח שדרות, [redacted] להלן נושאים שהועלו במסגרת השיחה עם בעלי התפקידים:

<u>מת"ח שדרות</u>:

א. קיימת חשיבות למערך הישובים הכפרי בקשר עם האזרחים והפעילות הקהילתית מתוך ההיכרות ההדוקה עם האזרחים והשטח. המש"קים משפיעים בנוכחותם על הפשיעה הפלילית בישובים ועל עבירות הפע"ר.

ב. [redacted]

קב"ט מוא"ז חוף אשקלון:

הסיורים הכפריים שהיו בעבר חסרים במגזר הכפרי וקיים פער במענה של משטרת ישראל לאירועי פשיעה מסוג זה בהיבטים כגון: היכרות השטח במגזר הכפרי ונתיבי גישה ומילוט של העבריינים (דרך השטח ולא הכביש).

מחב"ל חוף אשקלון:

[redacted]

ז. [redacted] ישירות מהאזרחים.

ח. החיבור של המש"קים עם האוכלוסייה רחב מאוד, מר' המועצה והקב"ט ועד קשר ישירות עם מורים בבתי ספר ואזרחים.

74. שיחה עם נציגי מערך היישובים מג"ב דרום: להלן נושאים שהועלו במסגרת השיחה עם בעלי התפקידים:

[redacted]

[redacted]

ז. [redacted]

ח. כלי הרכב שהוקצו בתקן למש"קים ומוגדרים כרכבי כוננות, הוחלפו בכלי רכב אחרים שאינם מוגדרים כרכב כוננות ובעקבות כך המש"קים משלמים זקיפת הטבת רכב בסכומים גבוהים. בהתייחסות ס' ק' ישובים מג"ב דרום ציין שהנושא טופל וסטטוס הרכבים שונה[31].

<u>בקרות</u>

75. בתכנית העבודה לשנים 2020 ו - 2021 של מחוז דרום הוגדרה על ידי ק' יישובים תכנית בקרות למש"קים והמב"סים בנושאי הפעילות השונים כגון: מעקב אחר עמידה בתכנית העבודה, עמידה ביעדים, פעילויות קהילתיות, ביצוע שיחת מש"קים ועוד. צוות הביקורת בחן

[31] התייחסות שנשלחה במייל לצוות הביקורת בתאריך 11.7.2021.

את ביצוע הבקרות שנערכו בשנים 2020-2021 במערך היישובים במרחב דרום ולהלן הממצאים[32]:

<u>שנת 2020</u>:

מס"ד	נושא הפעילות	חודשי	חציוני	תכנון שנתי	ביצוע שנתי
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					

קיימת עמידה ברוב הנושאים שהוגדרו בתכנית העבודה המחוזית לשנת 2020. לדברי ס' ק' היישובים אי העמידה נובעת ממגבלות הקורונה בשנת 2020 וציין שבוצע מעקב חודשי על פעילותם ועמידתם ביעדים במערכות המידע. לא קיים תכנון לביקורות ק' היישובים ברמת המחוז.

<u>חציון א' 2021</u>:

מס"ד	נושא הפעילות	חודשי	חציוני	תכנון שנתי	ביצוע שנתי
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					

לא קיימת עמידה בחלק מהנושאים שהוגדרו בתכנית העבודה המחוזית בחציון א' 2021. לדברי ס' ק' היישובים, הדבר נובע ממגבלות הקורונה והיערכות להעברת המש"קים מהתחנות למג"ב עוד הוסיף שבוצעו בקרות לבעלי התפקידים במערכת [redacted] לציין שבתכנית העבודה המחוזית לא קיים תכנון לביצוע ביקורות למש"קים על ידי ק' היישובים.

76. מבדיקה שנערכה עם מפקד חבל מוא"ז חוף אשקלון ושער הנגב עלו הממצאים הבאים:

א. קיימות תוכניות עבודה לשנת 2020 ו-2021, אולם בשנת 2020 קיימת עמידה חלקית בביקורות נושאית לשוטרי החבל ומבצעי חבל.

ב. <u>בקרה נושאית</u>: מפקד החבל מבצע בקרה קבועה אחר [redacted], אולם בקרה זו אינה חליפה לבקרה תהליכית שבודקת את פעילות המש"קים.

[32] נתוני התכנון נגזרו על מתכנית העבודה ידי צוות הביקורת והעמידה נשלחה על ידי ק' יישובים מרחב עמקים במייל בתאריך 24.6.2021.

ג. <u>מבצעי חבל</u>: [redacted]

<u>תקן מול מצאי כלי רכב ואמצעים בחבלים במערך היישובים</u>

[redacted] בבדיקת צוות הביקורת מול נתוני אג"ת מ"י נמצא שמאז הפרדת [redacted], לא בוצעה הפרדה של תקני האמצעים בין המסגרות **ולא ניתן לבצע בדיקה של פערי תקינה ומצאי אמצעים** [redacted]

78. [redacted] לדוחות תקינה אלו **לא נגזרים באופן אוטומטי נתוני המצאי** [redacted][33]. לדעת הביקורת הנושא מסורבל ופוגע ביצירת תמונת מצב מצאי אמצעים עדכנית ומיידית לגורמי המטה ונדרש לאפיין ממשק לחיבור בין המודולים השונים.

79. לדרישת צוות הביקורת לקבלת פערי אמצעים במערך הישובים (מחב"ל, מש"קים ומב"סים) למול המוגדר בנוהל, טרם התקבלה התייחסות ממחלקת יישובים. לדברי רמ"ח יישובים, הדבר נובע לאור חוסר בתקינת אמצעים למערך[34].

80. להלן נתוני אמצעי ניוד לחבלים במערך היישובים שהתקבלו מאג"ת מ"י בתאריך 12.4.2021.[35] פירוט בחתך יחידות ראה נספח א'.

מגזר	גזרה מחוזית	רכב ארבע גלגלי		רכב דו גלגלי		סה"כ תקן כלי רכב	סה"כ מצאי כלי רכב	פער
		תקן	מצאי	תקן	מצאי			
מערך היישובים	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]

מנתוני הטבלה לעיל, עולה שלא קיימים פערים בכלי הרכב במערך היישובים.

<u>מערך המתנדבים</u>

[33] ההתייחסות נשלחה במייל על ידי ק' חוליית רכב ואמצעים באג"ת בתאריך 12.4.2021.

[34] התייחסות רמ"ח יישובים נשלחה במייל בתאריך 29.6.2021.

[35] נתוני תקינה ומצאי אמצעי הניוד התקבלו בדוא"ל מאג"ת מ"י, לרבות תיאור היחידות (מפקדת חטמ"ר). נתוני כלי הרכב נגזרו על פי שיוך החבל.

81. מערך המתנדבים במשמר הגבול הוקם בשנת 1988 כחלק מהרחבת פעילות מתנדבי משמר הגבול גם לאיזור הכפרי. כיום, [redacted]

82. עיסוקם של המתנדבים הוא בטיפול בעבירות הפשיעה בכלל ובפשיעה החקלאית בפרט במגזר הכפרי, [redacted] חלק ניכר מהמתנדבים הנם תושבי המגזר הכפרי המכירים את תוואי השטח בסביבת התנדבותם ורואים בהתנדבותם ערך לשמירת האדמות החקלאיות במרחב[37].

83. <u>להלן נתוני כ"א מתנדבים במג"ב בחתך מרחבים</u>[38]: תקן לבסיס הינו [redacted]ם.

מס"ד	מרחב מג"ב	מספר בסיסי מתנדבים	תקן נדרש	מצבת מתנדבים	פער במצבת מתנדבים למול תקן	אחוז איוש
1	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
2	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
3	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
4	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
5	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
6	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]

מעיון בנתונים שהועברו לצוות הביקורת נמצא שעל פי התקן שהוגדר, קיים פער לגיוס של כ - [redacted]

84. בתאריך 7.6.2021 נפגש צוות הביקורת עם רע"ן מתנדבים במג"ב ולהלן הממצאים שהועלו במסגרת הפגישה:

[redacted]

ג. שנת 2020 שהתאפיינה כשנת הקורונה הייתה מאתגרת בהיבטי הפעלת המתנדבים לאור מגבלת הפעלת מתנדבים בקורונה והפעילות הייתה מצומצמת.

85. ארגון "השומר החדש" הינו ארגון המוביל מגוון פעולות התנדבותיות וחינוכיות במרחבים החקלאיים והפתוחים של מדינת ישראל[39], בכלל זה שמירה על שטחים חקלאיים. מתנדבי השומר החדש שולבו במערך המתנדבים במג"ב. במרחב צפון הוקם בסיס ייעודי הנקרא "השומר החדש" ובשאר המרחבים המתנדבים משובצים בבסיסי ההפעלה הקיימים.

[36] הנתונים התקבלו במייל ממחלקת יישובים במג"ב בתאריך 9.5.2021 ומצגת סקירה של מערך היישובים.
[37] הוצג בסקירה של רמ"ח יישובים ומתנדבים לצוות הביקורת בתאריך 7.4.2021.
[38] נתוני המתנדבים התקבלו במייל מק' התיישבות ומרכיבי ביטחון במג"ב בתאריך 9.5.2021.
[39] הגדרת ייעוד הארגון מאתר "השומר החדש".

[redacted]

87. [redacted] המספר מעל [redacted] לגרף מציין את מספר המתנדבים שהופעלו.

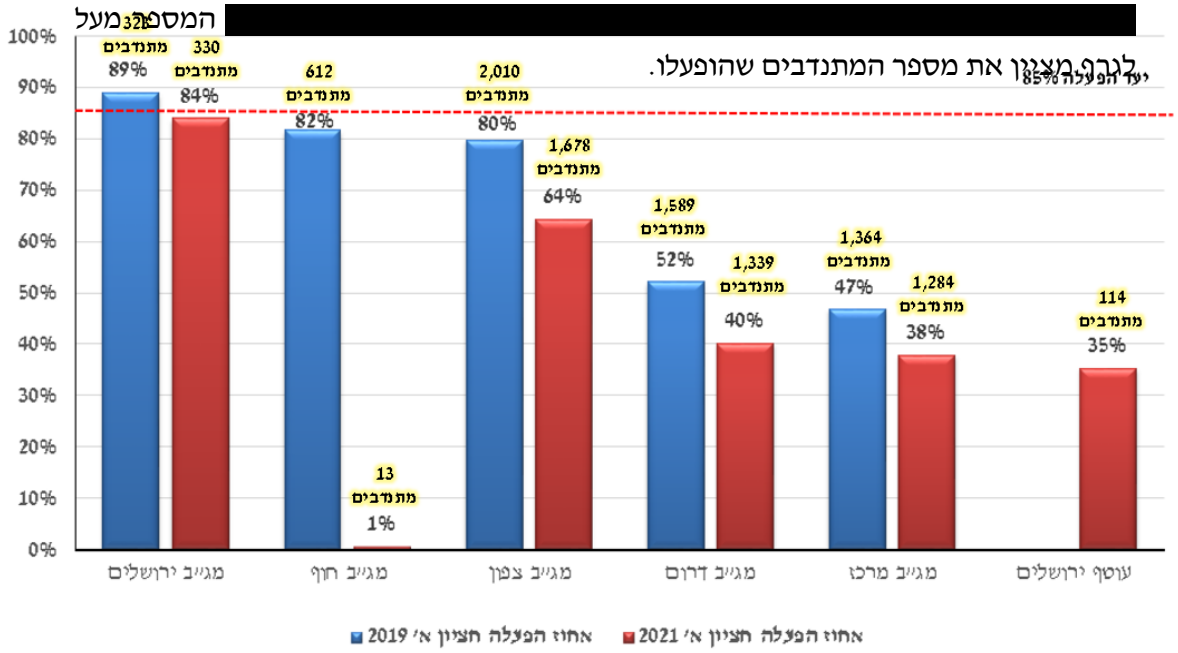

מנתוני התרשים לעיל ומבדיקה [redacted] במ"י עולה כי ממוצע הפעלת המתנדבים במג"ב בחציון א' לשנת 2019 עמד על - 64% (אחוז הפעלה ארצי 75%); בחציון א' לשנת 2021 עמד על - 45 % (אחוז הפעלה ארצי 71%)[41].

88. לדברי רע"ן מתנדבים מג"ב, חישוב שעות הפעילות של המתנדבים מנוהל ידנית לאור מאפייני מתנדבי מג"ב במגזר הכפרי שנדרשים לעבוד במשקים החקלאיים שברשותם ואינם יכולים להתנדב למשמרות ארוכות ורציפות. על כן, נתוני הפעלת המתנדבים הקיימים [redacted] אינם משקפים את נתוני הפעלת המתנדבים במג"ב.

89. בשיחה עם ק' הדרכה במחלקת מתנדבים במשטרת ישראל בתאריך 8.6.2021 ציינה שלא קיים אישור למג"ב מרמ"ח מתנדבים במשטרת ישראל לחשב פעילות באופן שונה ממסגרת השעות שהוגדרו למתנדב.

90. להלן נתוני כלי הרכב במערך המב"סים והמתנדבים במערך היישובים שהתקבלו מאג"ת מ"י בתאריך 12.4.2021.[42] פירוט בחתך יחידות ראה נספח א'.

מגזר	גזרה מחוזית	רכב ארבע גלגלי		פער
		תקן	מצאי	

[40] הנתונים התקבלו מק' הדרכה מחלקת מתנדבים בתאריך 9.6.2021.

[41] נבדק [redacted] בתאריך 1.7.2021.

[42] נתוני תקינה ומצאי אמצעי הניוד התקבלו בדוא"ל מאג"ת מ"י, לרבות תיאור היחידות (מפקדת חטמ"ר). הנתונים התבססו על נתוני בסיסי ההפעלה.

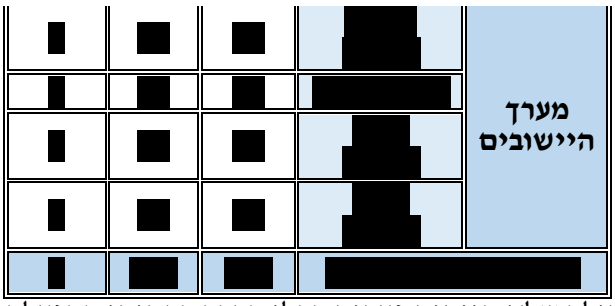

מנתוני הטבלה לעיל, עולה שלא קיימים פערים בכלי הרכב בבסיסי ההפעלה במערך היישובים.

שיחת קב"טים מועצות אזוריות

91. בתאריך 2.6.2021 קיים צוות הביקורת ביצע שיחה עם קב"טים מהמועצות האזוריות כדלקמן: מרחב צפון: מגידו, משגב, עמק יזרעאל; מרחב דרום: נגב, חוף אשקלון; מרחב מרכז: גזר, שדות דן, חוף השרון, ומועצה איזורית מטה יהודה, מרכז השלטון האזורי ולהלן ממצאי השיחה שנערכה:

א. הקב"טים במועצות לא שותפו בעבודת המטה ובשינויים הארגוניים שקרו במג"ב המשפיעים על הביטחון היישובי ודעתם בנושא לא נשמעה.

ב. השינויים הארגוניים שחלו בשנים האחרונות בתפיסת ההפעלה והוצאת המפקדות הכפריות מהמגזר הכפרי פגעו בתחושת הביטחון של התושבים, בנוכחות ובולטות של הכוחות בשטח ולדעתם נדרש להקים במגזר הכפרי כח חליפי שיהווה תחליף לכפריות ויעסוק במגוון רחב יותר של אירועים.

[redacted]

ו. קב"טים מבקשים להיות מעורבים ביעדי הפעילות של ק' היישובים והמחב"לים ולהשפיע.

92. במהלך שיחת הקב"טים הועלו מספר רב של נושאים בתחום הביטחון היישובי בשגרה וחרום וטענות על המענה של מ"י לאירועים שאינם אירועי איכות חיים ופשיעה חקלאית ונוכחות נמוכה במגזר הכפרי. נושאים אלה אינם חלק ממטרת הביקורת.

שיחות עם מפקדי תחנות משטרה:

93. צוות הביקורת נפגש וביצע שיחות עם מפקדי תחנות כמפורט: מחוז צפון - מת"ח תחנת עפולה [redacted]; מחוז מרכז - מת"ח תחנת שדות [redacted]; מחוז חוף - מת"ח זכרון יעקב [redacted] ולהלן תובנות שעלו:

א. המת"חים מייחסים חשיבות למערך המש"קים הכפריים בשל הקשר הישיר והיכרותם עם האוכלוסיה הכפרית, היכולת לטפל באירועים ולפתור בעיות שבהיעדרם נדרשים לכך כוחות סיור וחקירות מהתחנה.

[redacted]

לדעת הביקורת, בהיעדר נוהל עבודה מסודר להפעלת משרד מג"ב בתחנה הוביל לחוסר אחידות בין היחידות השונות באופן הפעלת המשרדים והמשך שיתוף הפעולה לאחר הוצאת הרמ"גים מהתחנות.

[redacted]

<u>פעילות האח"מ</u>

94. תיקי פשיעה חקלאית מהווים כ - 0.57% מכלל תיקי עבירות הרכוש ו - 0.3% מכלל התיקים שנפתחים במשטרת ישראל מידי שנה[43]. בתיקים מסוג זה, מעבר לנזקים הכלכליים הישירים והעקיפים, קיימת השפעה ישירה על תחושת הביטחון של התושבים במגזר הכפרי.

95. הפשיעה החקלאית במהלך השנים טופלה על ידי יחידות החקירה בתחנות המשטרה ובימ"רים הכפריים במג"ב. הטיפול בעבירות הפשיעה החקלאית בתחנות המחוז זוכה לקשב נמוך ביחס לקשב הניתן לפשיעה במגזר העירוני, שנובע לעיתים מהחלק היחסי הסטטיסטי של הפשיעה החקלאית למול עבירות אחרות. לציין כי התחנות אינן נמדדות על יעדי הפשיעה במגזר הכפרי באופן נפרד במערכות המדידה המשטרתיות הבוחנות את הישגי היחידות כגון: "אמון".

[redacted]

[43] אחוז התיקים נלקח [redacted] מ"ע"ב נתוני שנת 2019 ומסמך דגשים לביקור השר לבט"פ בגליל עליון מתסריך 8.11.2020.

[redacted]

99. [redacted]

[redacted][45].

100. המשנה לפרקליט המדינה מציין כי מתוך הכרה בחשיבות הטיפול בתופעה, מתפקדים רכזי טיפול קבועים בתיקי פשיעה חקלאית בפרקליטויות מחוז צפון ודרום וגם בחטיבת התביעות מונו רפרנטים מקצועיים לנושא בכל יחידת תביעות טריטוריאלית[46].

פעילות בתחום החקירות

101. בחוק העונשין לא קיימת הגדרה חוקית לפשיעה החקלאית. יחד עם זאת, במערכות המידע המשטרתיות הוגדרו פרמטרים הבוחנים כל תיק שנפתח ומזוהה על פי שילוב של מרכיבים בתיק ומסווגים אותו באופן אוטומטי לעבירות מסוג פשיעה חקלאית. להלן הפרמטרים[47]:

א. ישוב: העבירה התבצעה בישוב כפרי הכלול ברשימת הישובים הכפריים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ב. עבירה: רשימת עבירות רכוש הרלוונטיות לתחום פשיעה זה כגון: התפרצות לבית ולעסק, גניבה, גרימת נזק, הצתה, הסגת גבול וכד'.

ג. מקום ביצוע העבירה: העבירה בוצעה בסוג מקום שהוא באופיו חקלאי כגון: מטע, משתלה, שדה וכד'.

ד. סוג הרכוש: סוג הרכוש המעורב בפשיעה הוא חקלאי באופיו כגון: תוצרת חקלאית פירות, ירקות, ביצים, בעלי חיים כמו עגלים וצאן, ציוד חקלאי כמו צינורות השקיה, חומרי הדברה, טרקטור.

102. ניתן להבחין בין שני סוגי עבירות החקלאיות: עבירות ספוראדיות המבוצעות על ידי עוברי אורח ועבירות מתוכננות המבוצעות על ידי כנופיות מאורגנות.

---

[44] פק"ם מס' 7/18- רה סרגון סח"מ מג"ב מתרסריך 3.6.2018.

[45] שיחה עם ר' ענף מודעין במג"ב בתסריך 25.4.2021.

[46] מכתב המשנה לפרקליט המדינה(עניינים פליליים) "החמרת הענישה בעבירות פשיעה חקלסית" מתסריך 17.11.2020.

[47] הפשיעה החלקסית ועבירות הרכוש במגזר הכפרי ,מחלקת סטרטגיה, סימוכין 1148880166 מתסריך 7.11.2016.

103. [redacted]

104. לציין כי יתכן [redacted] [48].

105. תיקי הפשיעה החקלאית הנפתחים במחוז ש"י לרוב אינם על רקע חקלאי אלא על רקע הפס"ד בין יהודים לערבים [49] .

106. נתוני פשיעה חקלאית לשנים 2016-2020[50]

א. נתוני תיקים בחתך מחוזות:

מחוז	שנת 2016	שנת 2017	שנת 2018	שנת 2019	שנת 2020	סה"כ מחוזות 2016-2020	אחוז תיקים למחוז מול סה"כ מ"י
מחוז דרומי	74	21	2	4	2	**103**	**2%**
מחוז חוף	39	23	5	3	4	**74**	**2%**
מחוז ירושלים	9	3	4	3	6	**25**	**1%**
מחוז מרכז	45	19		1	1	**66**	**1%**
מחוז צפון	81	64	12	17	10	**184**	**4%**
מחוז שי	70	71	61	51	48	**301**	**6%**
מחוז תא	7	4			1	**12**	**0%**
משמר הגבול	761	854	838	718	939	**4,110**	**84%**
סכום כולל	**1,086**	**1,059**	**922**	**797**	**1,011**	**4,875**	**100%**

מעיון במגמות הטיפול בתיקים בחתך מחוזות בשנים 2016-2020 נמצא שקיימת ירידה משמעותית במספר תיקי החקירה שטופלו על ידי תחנות המשטרה. סה"כ נפתחו בתחנות 765 תיקים המהווים 16% מכלל תיקי הפשיעה החקלאית שמתוכם נסגרו 93% בעילות שונות. יתר התיקים בתקופה זו טופלו על ידי [redacted] ב.

דוח מבקר המדינה משנת 2016 מציין כי בשנים 2011-2015 נפתחו בתחנות המשטרה 2,183 תיקי חקירה בגין פשיעה חקלאית המהווים 42% מכלל תיקי הפשיעה החקלאית שנפתחו בתקופה זו. 97% מכלל תיקים אלה נסגרו[51].

כמו כן, ציין מבקר המדינה בדוח שצויין[52] שקיימים פערים בין נתוני אג"ת לנתוני מג"ב על היקף הפשיעה החקלאית. מבדיקת צוות הביקורת את נתוני עבירות פשיעה חקלאית בחתך מחוזות שהתקבלו על ידי אג"ת אסטרטגיה למול נתוני מג"ב **נמצא שהנתונים תואמים**[53].

48 בשיחה עם רענ"ח מג"ב בתסריך 19.4.2021.

49 בשיחה עם רענ"ח מג"ב בתסריך 19.4.2021.

50 הנתונים התקבלו במייל מססטרטגיה סג"ת בתסריך 12.4.2021

51 דוח מבקר המדינה 67ב', "התמודדות משטרת ישרסל עם הפשיעה החקלסית", עמ' 1328.

ב. נתוני כתבי אישום בחתך מחוזות:

מחוז	שנת 2016	שנת 2017	שנת 2018	שנת 2019	שנת 2020	סה"כ
דרום	4	8	1	1	2	16
חוף	1	1	3	-	1	6
י-ם	2	-	-	-	-	2
מרכז	1	1	-	-	1	3
צפון	2	3	4	2	-	11
ש"י	3	3	3	3	2	14
ת"א	-	1	-	-	-	1
מג"ב	96	174	177	145	147	739
סה"כ	109	191	188	151	153	792

ג. נתוני עילות גניזת תיקים:

עילת סגירה	שנת 2016	שנת 2017	שנת 2018	שנת 2019	שנת 2020	סה"כ	% מסך התיקים שנגנזו
חוסר ראיות	190	151	141	133	131	746	18.5%
עבריין לא נודע	662	664	540	438	477	2,781	69%
חוסר עניין לציבור	114	58	49	42	58	321	8%
סיבות אחרות	9	5	13	26	2	55	1.3%
הסדר מותנה	1	27	52	40	13	133	3.2%
סה"כ	976	905	795	679	681	4,036	100%

מעיון בנתוני גניזת התיקים והגשת כתבי האישום נמצא שבשנים 2016-2020 נגנזו 3,903 תיקים בעילות שונות (לא כולל התיקים שנסגרו בהסדר מותנה) המהווים 80% מסך התיקים שנפתחו באותן שנים והוגשו 792 כתבי אישום בגין עבירות פשיעה חקלאית המהווים 16% מסך התיקים.

דוח מבקר המדינה משנת 2016 ציין בדוח הביקורת שכ - 94% מכלל התיקים שנפתחו בשנים 2011-2015 בגין עבירות חקלאיות נסגרו ורק בכ - 4.5% מהתיקים שנפתחו הוגשו כתב אישום[54].

107. לבקשת צוות הביקורת, בוצע ניתוח להערכת שווי הנזק לגניבות מסוג: בקר וצאן (כולל חלב), כוורות דבש ועופות (משק הביצים) לשנים 2019-2020 ולהלן הממצאים[55]:

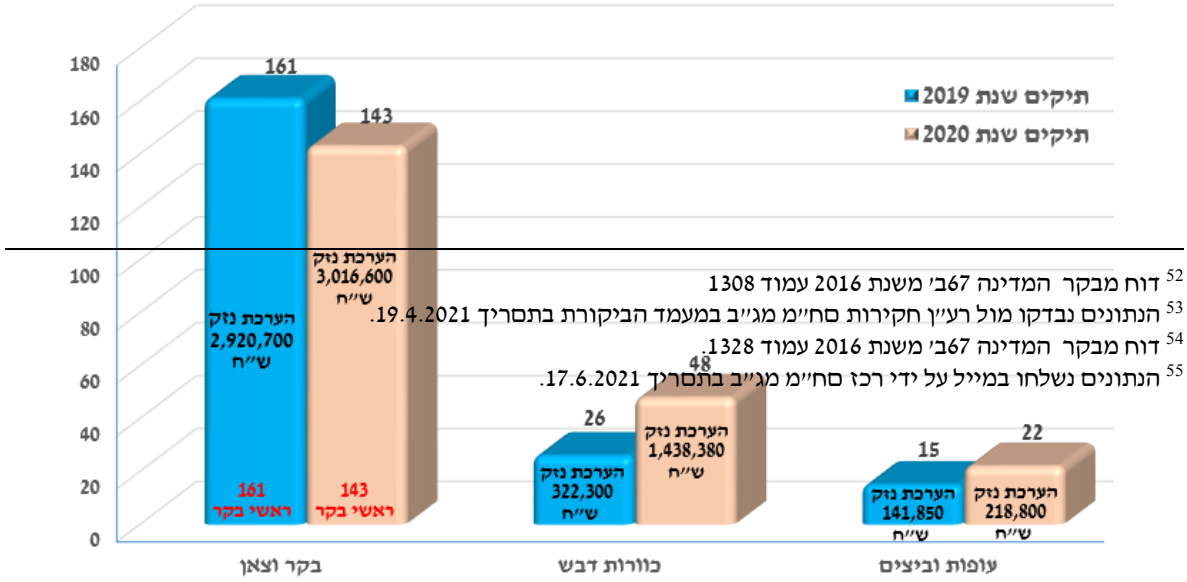

[52] דוח מבקר המדינה 67ב' משנת 2016 עמוד 1308

[53] הנתונים נבדקו מול רע"ן חקירות סח"מ מג"ב במעמד הביקורת בתסריך 19.4.2021.

[54] דוח מבקר המדינה 67ב' משנת 2016 עמוד 1328.

[55] הנתונים נשלחו במייל על ידי רכז סח"מ מג"ב בתסריך 17.6.2021.

**לציין שערך הנזק הינו הערכה על פי עדות המתלונן ולא בהכרח משקף את הערך הנכון.*

א. בקר וצאן - בשנת 2020 חלה ירידה של כ - 11% במספר התיקים למול שנת 2019 וירידה של 11% במספר ראשי הבקר שנגנבו. יחד עם זאת, קיימת **עלייה** של כ - 3% בסה"כ ערך של הרכוש שנגנב.

ב. כוורות דבש - בשנת 2020 חלה **עלייה** של כ - **85%** במספר תיקי גניבת כוורות ודבש למול שנת 2019 **ועלייה** של כ - **346%** בסה"כ ערך נזק הרכוש שנגנב.

ג. עופות וביצים - בשנת 2020 חלה ירידה של כ - 47% במספר התיקים למול שנת 2019 **ועלייה** של כ - 54% בסה"כ ערך נזק הרכוש שנגנב.

פעילות בתחום המודיעין

[redacted]

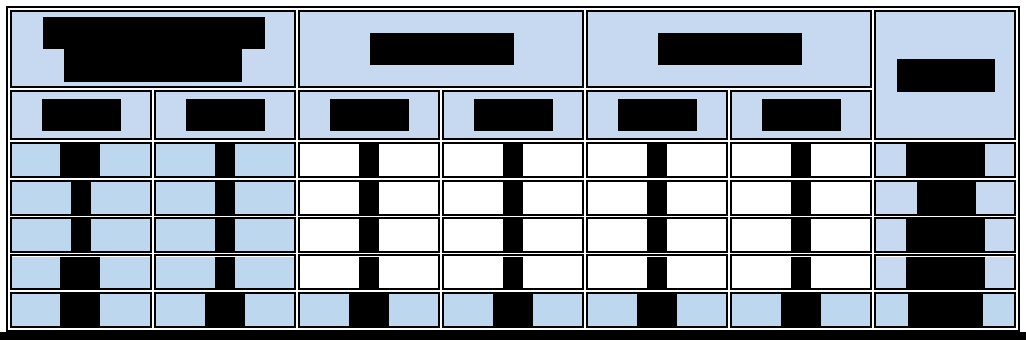

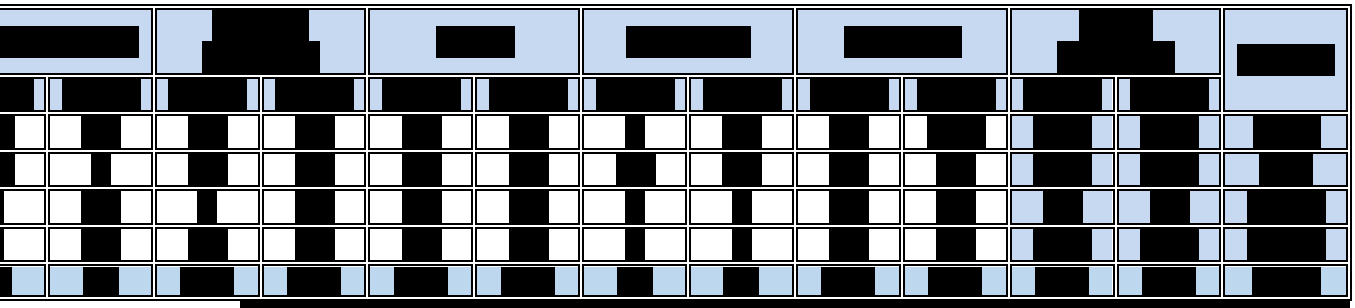

[redacted]

[56] דוח מבקר המדינה 67ב', "התמודדות משטרת ישרסל עם הפשיעה החקלסית", עמ' 1319.
[57] סימוכין 02228718 מתסריך 9.4.2018.

[redacted]

<u>תקן מול מצאי כלי רכב ואמצעים במערך האח״מ</u>:

[58] סימוכין 103720018 מתסריך 21.10.2018 – הנדון: סש״ל מדווח לבלשי ימ״ר ובלשי מ״ט בימ״ר

[59] שיחה טלפונית שנערכה מול ק׳ בילוש סרצי במטס״ר בתסריך 5.7.2021.

116. להלן נתוני כלי רכב במערך האח״מ שהתקבלו מאג״ת מ״י בתאריך 12.4.2021.[60] פירוט בחתך יחידות ראה נספח א׳.

מגזר	גזרה מחוזית	מערך	רכב ארבע גלגלי		רכב דו גלגלי		סה״כ תקן כלי רכב	סה״כ מצאי כלי רכב	פער
			תקן	מצאי	תקן	מצאי			

מנתוני הטבלה לעיל, עולה שקיים **פער של**

בהתייחסות שהתקבלה על ידי רע״ן אמצעים במג״ב ציינה שהפער

תפיסה ואחסון מוצגים

118. בעבירות מסוג פשיעה חקלאית קיימים אירועי גניבת בעלי חיים המחייבים שינוע, אחסון והאכלת בעלי החיים שנתפסים עד להחזרתם לקרבן. קיימים חוזים בין משרד החקלאות ומשטרת ישראל בנושאים אלה לבין קבלנים ולדברי רע״ן חקירות אח״מ מג״ב לא קיימים פערים בנושא.

119.

ומקנה.

[60] נתוני תקינה ומצבי סמצעי הניוד התקבלו בדום״ל מסג״ת מ״י, לרבות תיסור היחידות.
[61] התייחסות שהתקבלה במייל מרע״ן סמצעים במג״ב בתסריך 19.5.2021.

הביקורת מתרשמת שלאור לחיזוק מערך האח״מ במג״ב, קיימת התייעלות בטיפול בתיקי פשיעה חקלאית המתבטאת בירידה במספר התיקים שטופלו בתחנות, ירידה במספר התיקים שנגנזו ועליה במספר התיקים שהגיעו להסדר מותנה והגשת כתב אישום.

המלצות:

<u>משרד לבט״פ</u>

1. להמשיך **לקדם הקמת** יחידות שיטור מועצתי במגזר הכפרי לאור העובדה כי מאז הסטת הסיור הכפרי לטובת כח תגבור, לא קיים כח קבוע לטיפול באירועים, נוכחות ובולטות במגזר הכפרי.
2. לאור הקושי ביכולת לזהות בעלי חיים באופן חד ערכי שגורם להשקעה במשאבי חקירה ועלויות, שבסופם מוחזרים בעלי החיים לחשוד, מומלץ **לבחון** קידום חקיקה בשיתוף משרד החקלאות בנושא פיתוח יכולות זיהוי לבעלי חיים כגון באמצעות DNA.
3. **להסדיר** פתרון לעצורי הימ״רים במג״ב בסבבי הליווי של השב״ס במסגרת האמנה בין שב״ס למ״י.

<u>משטרת ישראל</u>

1. לאור ריבוי השינויים הארגוניים במג״ב ותדירותם, מ״י נדרשת **להגדיר** כיצד ובאילו אמצעים מג״ב אמור לממש את אחריותו המשימתית לטיפול בפשיעה החקלאית והגברת תחושת הביטחון במגזר הכפרי.
2. במסגרת העמ״ט המתקיים בימים אלה במג״ב **יש לבחון** את השינויים המתוכננים למול שינויים דומים שבוצעו בעבר, הלקחים והסיבות שגרמו לחזרה מהם.
3. **לכתוב** תפיסת הפעלה המבטאת את ארגון והפעלת יחידות מג״ב בפועל **ולתקף** את פק״א מג״ב בהתאמה. הביקורת מבקשת לקבל לידיה את תפיסת ההפעלה.
4. **לתקף** נהלי מ״י ומג״ב בהתאמה לקצב השינויים במבנה היחידות במג״ב ואופן הפעלתן בהתאם למציאות הקיימת.
5. [redacted]לאור העובדה שבעמ״ט הקמת [redacted]
6. [redacted]
7. על מנת לשפר את תהליכי הטיפול בתיקי פשיעה חקלאית, יש **למנות** רפרנט קבוע בתביעות מחוז דרום.
8. **לקיים** סקר בנושא פעילות המשטרה ותחושת הביטחון במגזר הכפרי.
9. **לבצע** הסדרה והפרדה בתקני כ״א ואמצעים [redacted]
10. [redacted]

11. **לפעול** למיצוי סד"כ המתנדבים והעלאת אחוז ההפעלה על פי היעד שנקבע במ"י, **ולפעול** לגיוס מתנדבים למערך היישובים בהתאם לתקן שהוגדר לבסיסי הפעלה.
12. [redacted]
13. עד שיוסדר באמנה פתרון לעצורי הימ"רים במג"ב, יש להסדיר **פתרון** לליווי העצורים לתחנות המשטרה/ מתקני שב"ס.

[redacted]

15. **לבחון הקצאת** אמצעים למש"קי אשכול ע"פ הקבוע בנוהל [redacted] לרבות משרד ואמצעי ניוד בכדי לאפשר הפעלה מיטבית של מש"קי האשכול ביישובים שבאחריותם.
16. **לעמוד** ביעדי התכנון שהוגדרו בתכנית העבודה השנתית במערך היישובים בכלל הרמות.
17. **לשפר** את תהליכי הפיקוח והבקרה במערך היישובים בכלל הרמות, לרבות מעקב אחר תיקון ליקויים.
18. **הביקורת מבקשת לקבל לידיה את התייחסות מג"ב** ל-44 משרות סיפוח כפי שמופרט בדוח הביקורת <u>בסעיף 53.</u>

<u>מעקב תיקון ליקויים:</u>

מס"ד	הליקוי	מיקום הליקוי בדוח
.1	**לתקף** בנוהל מג"ב [redacted] העבודה בין מפקד החבל והמש"קים לבין התחנה הטריטוריאלית	עמוד 7/ סעיף 38-ג'
.2	**לאייש** את [redacted] בכדי לאפשר הפעלה מיטבית של היחידות **ולהסדיר** את הפיקציות הקיימות ביחידות למול תפקידם וייעודם.	עמודים 10-12
.3	**להסדיר** את הסיפוחים ל- [redacted].	עמודים 10-12
.4	לאור העובדה שבוטלו תקני הרב"שים למערך היישובים, נמצאו 4 תקני רב"ש (שמ"ז) שטרם בוטלו. נדרש **לבחון** את נחיצות התקנים	עמוד 11/ סעיף 48
.5	**להסדיר** את יעוד כלי הרכב שהוקצו בתקן אג"ת למש"קים לרכבי כוננות על מנת שהשוטרים לא ישלמו זקיפת הטבת רכב.	עמוד 22/ סעיף 72 – ח'
.6	[redacted]	עמוד 33/ סעיף 113 – י"ב
.7	[redacted]	עמוד 33/

	[redacted]	סעיף 113 - ט"ו
.8	**להסדיר** החזר אש"ל מדווח לבלשי הימ"ר הכפרי בזהה לקיים לבלשים בימ"ר משטרה כחולה וזאת בהתאם לסיכום ר' היחידה לתכנון שכר מתאריך 21.10.2018.	עמוד 34/ סעיף 113 ט"ז - 3
.9	[redacted]	עמוד 34/ סעיף 113 ט"ז - 6
.10	[redacted]	עמוד 35/ סעיף 115

נספח א' - תקן מול מצבה רישומית ופעילה בחתך עיסוק מערך היישובים

מס"ד	מרחב מג"ב	עיסוק	תקן	מצבה רישומית	מצבה פעילה	פער במצבה פעילה למול התקן	אחוז איוש מצבה פעילה למול התקן
1	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
2		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
3		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
4		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
5		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
6		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
7		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
8		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
9		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
10	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
11		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
12		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
13		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
14		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
15		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
16		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
17		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
18		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
19	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
20		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
21		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
22		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
23		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]

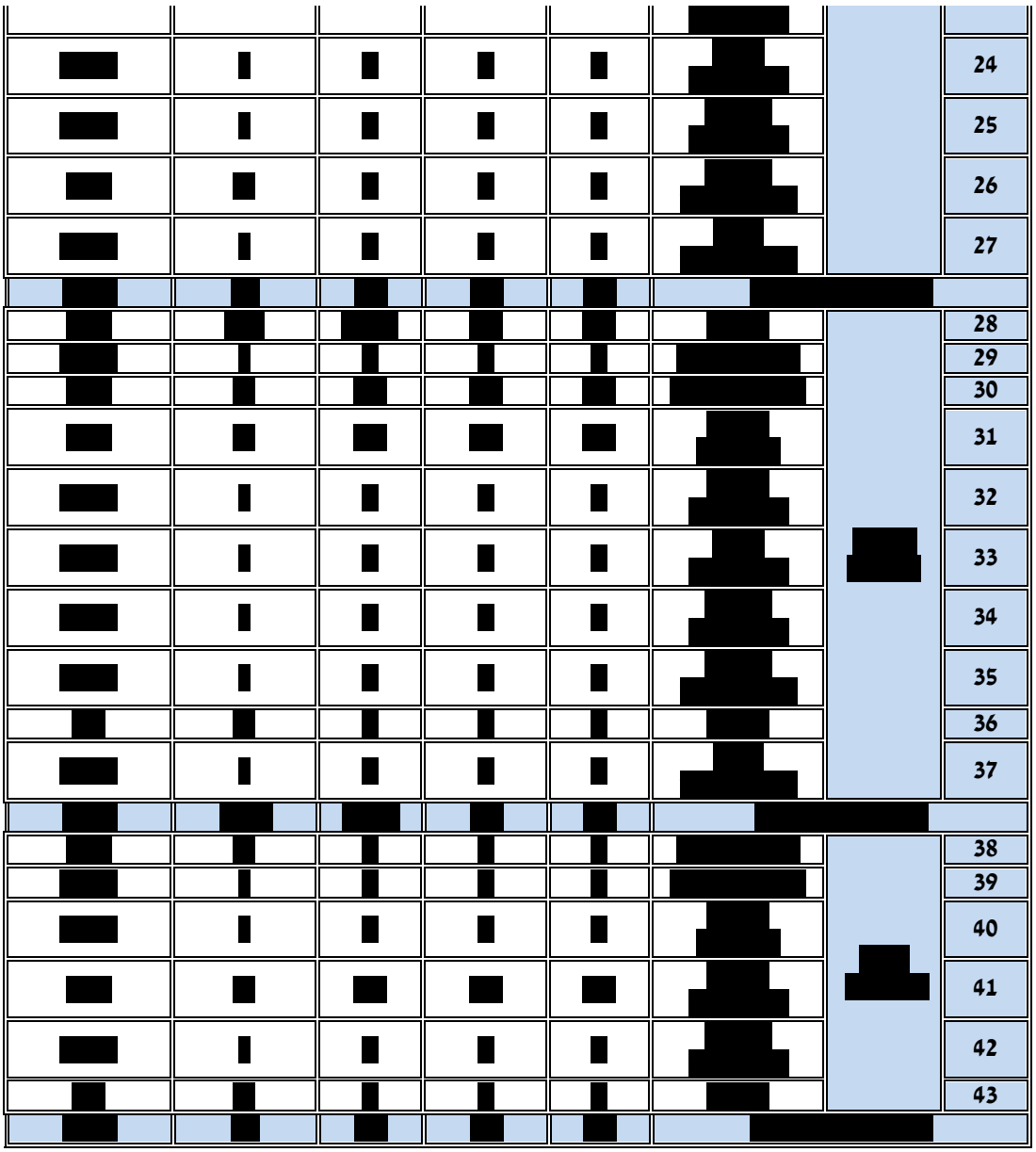
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43

מס״ד	מרחב מג״ב	עיסוק	תקן	מצבה רישומית	מצבה פעילה	פער במצבה פעילה למול התקן	אחוז איוש מצבה פעילה למול התקן
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]

נספח א׳ - תקן מול מצבה רישומית ופעילה בחתך יחידות מערך האח״מ

מס״ד	מרחב מג״ב	יחידה	תפקיד	תקן	איוש בתקן אג״ת	מצבה פעילה	פער מצבה פעילה למול התקן	אחוז איוש מצבה פעילה למול התקן
1	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
2			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
3			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
4			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
5	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
6			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
7			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
8			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
9	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
10			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
11			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
12			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
13	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
14			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
15			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
16			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
17	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
18			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
19			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
20			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
21			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
22			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]

נספח ב׳ - תקן מול מצאי אמצעי ניוד יחידות מג״ב תחום הפשיעה החקלאית

